

פסח

"ואילו לא הוציאנו ממצרים"

שואל על כך הרב מבריסק: מדוע בעל ההגדה כל כך בטוח בכך שאם הקב"ה לא היה מוציאנו ממצרים אז, היינו נשארים עבדים לפרעה עד עצם היום הזה? הרי ברור שברבות השנים עם התפתחות הדמוקרטיה לא היינו נשארים עבדים במצרים.

והוא משיב על כך, שבאמת נכון הדבר שהיינו משתחררים באיזשהו שלב משיעבוד מצרים, אבל אותו רק שיחרור פיזי ואילו מבחינה רוחנית היינו נשארים עבדים לפרעה ולמצרים - שיחרור היה לדתם.